

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Борислав Василев Георгиев, Национален природонаучен музей при БАН по конкурс за заемане на академичната длъжност “професор” по професионално направление 4.3 „Биологически науки”, научна специалност „Паразитология и хелминтология“, за нуждите на секция „Биоразнообразие на паразитите”, отдел „Животинско разнообразие и ресурси“ на ИБЕИ–БАН, обявен в ДВ, бр. 45 от 03.06.2025 г.

В обявения конкурс е подал документи един кандидат – доц. д-р Ясен Мутафчиев. Предоставените за конкурса документи отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени, и заемане на академични длъжности в БАН, и съответния правилник на ИБЕИ–БАН. Доцент Мутафчиев завършва висше образование през 2005 г. в СУ “Св. Климент Охридски” със специалност „Зоология на безгръбначните животни“. В периода 2005-2010 г. е бил последователно специалист биолог, докторант и отново специалист биолог в Централната лаборатория по обща екология при БАН. От 2010 г. до 2015 г. е бил главен асистент, а от 2015 г. до момента работи като доцент в ИБЕИ–БАН. Кандидатът има трудов стаж като специалист паразитолог повече от 19 години. Специализирал е в реномирани чуждестранни институции – Националният музей по естествена история в Париж, Музея по естествената история в Женева, Университета в Бари. Спечелил е и 5 стипендии по Европейската програма Synthesis, в резултат на които е провел научни изследвания по специалността в големите европейски музеи в Берлин, Виена, Лондон и Париж. Изследователските визити в тези престижни научни учреждения са спомогнали в значителна степен за осъществяване на проучванията му, както и за неговото успешно изграждане като специалист по паразитни нематоди.

В настоящия конкурс доц. Мутафчиев представя общо 22 научни труда, публикувани в реномирани списания с импакт фактор (IF) и SCImago Journal Rank (SJR). Те са разпределени, както следва:

Показател В4. Хабилизационен труд – 7 броя научни публикации в международни издания, за които в справката е посочено, че носят общо **150 т.** и които покриват изискуемия минимум от 100 т. в група от показатели В от таблицата за съответствие с националните минимални изисквания, и изискванията на Българската академия на науките (БАН).

Показател Г7. Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), извън хабилизационния труд – 15 бр. Научните трудове по този показател докарват общо **271 т.**,

което покрива изискуемия минимум от 220 т., съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСРБ на БАН.

По **показател Д11** – цитирания в научни издания, монографии, колективни томове и патенти, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), кандидатът събира **678 т.** – резултат от 339 цитирания на 41 негови публикации. Посоченият сбор точки надвишава над 5,5 пъти прага от 120 т., посочен за група от показатели Д от таблицата за съответствие с изискванията на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ на БАН. Цитиранията на д-р Мутафчиев са преобладаващо от чужди автори, което е сериозен атестат за международно признание на неговите научни разработки.

По **група от показатели Е**, доц. Мутафчиев събира **169 т.** от изискуемите 150 т. Кандидатът е бил консултант на един успешно защитил докторант с професионална реализация в академичните среди. Участвал е или участва в общо 10 проекта, в т.ч. 3 международни и 7 национални. На един от проектите д-р Мутафчиев е ръководител. Заслужава да се спомене, че 4 от проектите, в които той участва са изцяло с фундаментална насоченост и свързани с провеждане на специфични изследвания на паразитни червеи.

Представената справка за приносите отразява пълно и обективно изследователската работа на д-р Я. Мутафчиев (забелязани пропуски са: (1) липсата на род *Ingwenascaris* Junker & Mutaфchiev, 2017 в списъка на публикуваните таксономични актове, въпреки че описанието на рода е коментирано по-рано; (2) указание, че видът *Mammalakis zambiensis* Junker, Lutermann & Mutaфchiev, 2017 е описан в публикация № 17, а всъщност в № 39; (3) указание, че изследването третиращо паразитите от сем. Angiostrongylidae по котки е в публикация № 16, а всъщност в № 15). Справката включва и приноси по хабилитационен труд, които ясно очертават научния профил на кандидата, свързан с изучаване на видовия състав, систематиката, морфологията, филогенията и жизнените цикли на зоопаразитни нематоди от подразред Spirurina по птици и бозайници. Приносите извън хабилитационния труд обхващат по-разнообразна тематика като основните сред тях са таксономични, фаунистични и екологични по отношение на видове от няколко разреда паразитни нематоди, но основните сред тях са отново по отношение на представителите от разред Spirulida.

Значима част от оригиналните научни приноси на кандидата са таксономични и част от тях заслужават да бъдат споменати.

Описани са 3 нови рода и 9 нови вида паразитни нематоди от сем. Asuariidae от храносмилателния тракт на различни видове птици (публикации № 2, 6–8, 11, 13, 23–24, 36, 45). При представители от същата таксономична група са предложени 10 нови комбинации, 5 нови синонима във видовата група, изменения и допълнения в диагнозите на 3 рода (публикации № 6–9, 11, 13, 23–24, 27, 48, 52).

Изготвена е филогенетична хипотеза за семейство Asuariidae на базата на гена 28S рДНК. Установени са два основни клада, подсемейство Seuratiinae е синонимизирано с

номинарното подсемейство и е потвърдена монофилията на семейството (публикация № 48).

Извършени са морфологични изследвания на нематоди от сем. Spirocercidae (Spirurida) – паразити на бозайници от Африка, в резултат на което са описани 3 нови за науката вида, един вид е преописан, на други 2 вида са допълнени морфологичните описания, предложени са 3 нови комбинации във видовата група, валидирани са 2 рода и са допълнени диагнозите на други 2 рода (публикации № 17, 53).

Изследвана е таксономията и систематика на сем. Physalopteridae (Spirurida), при което един вид паразитен нематод по късокрак гущер е преописан, а 6 вида от род *Thubunaea* са прехвърлени в други три рода (публикация № 50).

От стомаха на нилския крокодил са описани два нови за науката вида и един нов род (*Ingwenascaris* Junker & Mutaфчиев, 2017), трети вид паразит на същия крокодил е преописан, а за четвърти паразит на друг род и вид африкански крокодил е предложена нова комбинация (публикации № 41–42, 47).

Описан е нов за науката вид паразитен нематод от сем. Kiwinematidae от ендемичен за Замбия вид гризач (публикация № 39).

Всички таксономични публикации на доц. Мутафчиев съдържат детайлни морфологични описания, подпомогнати от висококачествени черно-бели рисунки, цветни фотографии, снимки направени със сканиращ електронен микроскоп, подробни и богати на съдържание таблици, както и редица ключове за определяне на видовете.

Научните приноси на кандидата водят до получаване на нови данни за морфологията, систематиката, разпространението, филогенията и екологията на над сто таксона паразитни нематоди. Основната част от новите данни допринасят за изясняване на видовия състав, систематиката и биологията на представителите на разред Spirurida.

Списъкът на научните трудове показва, че кандидатът е на първо или второ място в авторския колектив в 17 от 22-те публикации (или в над 77%) представени за конкурса. Представените научна продукция по убедителен начин демонстрира личния принос на кандидата при подготовката на материала за изследване, експерименталното изработване, анализа, интерпретирането и публикуването на научните резултати.

Профилът на кандидата (фауна, систематика, морфология, филогения и жизнени цикли на паразитни нематоди) е много ясно очертан от темите на научните статии, научните проекти, както и от профила на списанията, в които е публикувал или е цитиран. Всички те попадат изцяло в областта на професионално направление 4.3 „Биологически науки”, научна специалност „Паразитология и хелминтология“.

От гореизложеното е очевидно, че доц. Мутафчиев напълно покрива и дори надвишава изискванията за заемането на академичната длъжност „професор”, съгласно Закона за развитие на академичния състав в Р България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени, и заемане

на академични длъжности в БАН, и съответния правилник на ИБЕИ–БАН: защитена докторска степен, достатъчна по обем и качество научна продукция, ръководство на научни проекти, ръководство на защитил докторант и най-вече, значими научни приноси. Кандидатът е способен и продуктивен учен, който е успял да се утвърди като специалист паразитолог от световна величина. Всичко това ми дава основание да дам положителна оценка на неговата кандидатура за заемане на академичната длъжност „професор” и да препоръчам на уважаемите членове на Научния съвет на ИБЕИ–БАН да изберат доц. Ясен Желязков Мутафчиев на посочената академична длъжност.

София, 29.09.2025 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Борислав Георгиев)